

ЗАТВЕРДЖЕНО(із змінами)
Вчена рада Університет державної
фіскальної служби України
від 28. 11. 2019 № 12
ВВЕДЕНО В ДІЮ (із змінами)
наказ Університету державної
фіскальної служби України
від 02. 12. 2019 № 1982

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ТА ДОКТОРА НАУК В УНІВЕРСИТЕТІ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

**{Із доповненнями, внесеними відповідно до рішення
Вченої ради Університету ДФС України (протокол від
«26» «березня» 2020 року № 4) та введеним в дію
наказом ректора Університету ДФС України від
«_26_» «_____03_____» 2020 року №_431_**

Ірпінь 2020

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті державної фіскальної служби України

Загальна частина

1. Цей Порядок визначає механізм підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук відповідно (далі – здобувачі).

2. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Університеті державної фіскальної служби України (далі – Університет) здійснюється:

в аспірантурі (ад'юнктурі) за очною (денною) або заочною формами навчання;

поза аспірантурою (для осіб, які професійно провадять наукову, науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи в Університеті).

Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється:

в докторантурі Університету за очною формою навчання;

шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.

3. Підготовка осіб в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі здійснюється:

за рахунок видатків державного бюджету (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів (регіональне замовлення);

за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб (на умовах контракту), зокрема за кошти грантів, які отримав Університет на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук.

4. Для провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти підготовка здобувачів вищої освіти доктора філософії здійснюється відповідно до отриманої ліцензії.

На науковому рівні вищої освіти підготовка докторів наук в Університеті здійснюється без отримання ліцензії.

У разі підготовки докторів філософії за освітньо-науковою програмою, узгодженою між Університетом і науковою установою, виконання навчального плану здійснюється Університетом, а забезпечення проведення наукових досліджень згідно з індивідуальним планом наукової роботи здійснюється

науковою установою або Університетом разом з науковою установою. У такому разі під час ліцензування освітньої діяльності Університету (наукової установи) на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за відповідною спеціальністю та під час акредитації відповідної освітньо-наукової програми враховуються показники спільного наукового потенціалу Університету і відповідної наукової установи (зокрема показники кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення).

5. Організацію та координацію діяльності аспірантури (ад'юнктури) і докторантури Університету здійснює Вчена рада Університету. Координацію діяльності структурних підрозділів, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук здійснює відділ аспірантури (ад'юнктури) та докторантури Університету.

Для врегулювання відносин між аспірантом (ад'юнктом) або докторантом та Університетом укладається освітньо-науковий договір.

6. Вступ до аспірантури (ад'юнктури) та докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до цього Порядку підготовки здобувачів освіти доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261, цього Порядку, Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів, затверджених МОН.

Правила прийому до Університету, зокрема щодо прийому до аспірантури (ад'юнктури) та докторантури, затверджує Вчена рада Університету на основі Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти та в установлені оприлюднює їх на офіційному веб-сайті Університету.

7. Правила прийому до Університету діють протягом відповідного календарного року і визначають, зокрема:

порядок, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури (ад'юнктури) та докторантури Університету;

зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури (ад'юнктури) та докторантури за кожною спеціальністю або відповідною галуззю знань.

8. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі (ад'юнктурі) незалежно від форми навчання становить чотири роки, а підготовка доктора наук у докторантурі – два роки.

9. Підготовка в аспірантурі (ад'юнктурі) чи докторантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової або наукової програми за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури (ад'юнктури) та наукової програми докторантури є підготовка та публікація наукових статей.

10. Аспіранти (ад'юнкти) і докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, у якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі.

Тема дисертаційної роботи аспіранта (ад'юнкта) після обговорення на засіданні кафедри і на засіданні вченої ради навчально-наукового інституту (факультету) за напрямом затверджується Вченою радою Університету протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до аспірантури (ад'юнктури) Університету.

Уточнення (як виняток – зміна) теми дисертації погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом), розглядається на засіданні кафедри, а також на вченій раді відповідного інституту (факультету) та затверджується Вченою радою Університету.

Зміна спеціальності, за якою виконується дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук, відбувається (як виняток), на підставі аргументованого подання наукового керівника (консультант), яке розглядається на засіданні кафедри, а також на вченій раді відповідного інституту (факультету) та затверджується Вченою радою Університету.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом), розглядається на засіданні кафедри та вченій раді інституту (факультету) та затверджується Вченою радою Університету протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до аспірантури Університету.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі (ад'юнктурі) чи докторантурі за державним (регіональним) замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури (ад'юнктури) чи докторантури за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

11. Підготовка в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради.

Права та обов'язки аспірантів і докторантів

12. Аспіранти (ад'юнкти) і докторанти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України «Про вищу освіту». З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти (ад'юнкти) і докторанти також мають право на:

вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної в Університеті, бібліотеках і державних архівах України;

отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта), для аспірантів (ад'юнктів) – на чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення Вченою радою Університету двох керівників;

безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;

академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про Порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579;

академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства;

трудова діяльність у поза навчальний час відповідно до законодавства.

13. Аспіранти (ад'юнкти) і докторанти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту». З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти (ад'юнкти) і докторанти також зобов'язані:

дотримуватися принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі (професії), встановлених Університетом;

виконувати індивідуальний план наукової роботи та систематично звітувати про хід його виконання на засіданні кафедри чи іншого підрозділу Університету, які уповноважені для цього Вченою радою;

подати до спеціалізованої вченої ради свої досягнення у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або за сукупністю опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях статей (для докторантів) у спеціалізованій вченій раді.

14. Покладення Університетом на аспіранта (ад'юнкта) чи докторанта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньої-наукової (наукової) програми та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

15. Аспіранти (ад'юнкти) і докторанти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, започаткованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

Порядок та умови вступу до аспірантури (ад'юнктури)

16. Основною формою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти є аспірантура (ад'юнктура).

17. До аспірантури (ад'юнктури) на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста). До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з правилами прийому до Університету. Приймальна комісія може відмовити особі у допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури (ад'юнктури) виключно у зв'язку з неподанням в установлений строк документів, визначених правилами прийому.

18. Перелік документів, необхідних для вступу до аспірантури (ад'юнктури) Університету повинен включати:

заяву вступника;

копію диплома магістра (спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності (кваліфікації), з додатком до диплома;

Особа, яка подає для вступу до аспірантури (ад'юнктури) диплом, що виданий іноземним закладом вищої освіти, допускається до вступних випробувань нарівні з іншими особами. Зарахування такого вступника здійснюється в разі успішного складання ним вступних випробувань та прийняття Вченою радою Університету рішення про визнання його диплома.

у разі потреби документ про визнання особи органами медико-соціальної експертизи особою з інвалідністю.

Додатковий перелік документів для допуску до вступних випробувань визначається у правилах прийому до Університету.

19. Вступні випробування до аспірантури Університету державної фіскальної служби України складаються з:

вступного іспиту із спеціальності (в області програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);

співбесіди з обґрунтуванням дослідницької пропозиції (результати оформлюється протоколом за формою, що додається);

вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької або французької) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти). Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікат Cambridge English Language Assessment, звільняється від вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом;

інших форм вступних випробувань (іспити, співбесіди, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень).

Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

Вага бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначається в правилах прийому до Університету.

Відповідно до правил прийому до Університету особам, які вступають до аспірантури (ад'юнктури) з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

Результати вступних випробувань до аспірантури (ад'юнктури) дійсні для вступу до Університету протягом одного календарного року.

20. Вступні випробування до аспірантури (ад'юнктури) проводяться предметними комісіями, до складу яких входять, як правило, 3–5 осіб, які призначаються ректором Університету.

21. До складу предметних комісій включаються доктори філософії (кандидати наук) та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми.

22. До складу предметних комісій можуть бути призначені також представники інших закладів вищої освіти (наукових установ), з якими укладено договори про ведення спільної наукової діяльності та/або про спільне керівництво дослідженнями аспірантів (ад'юнктів), та/або про спільне виконання освітньо-наукової програми або з якими здійснюється підготовка докторів філософії за спільною освітньо-науковою програмою, узгодженою між Університетом і науковою установою.

До складу предметної комісії з іноземної мови можуть входити також особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють

відповідною іноземною мовою і за рішенням Вченої ради Університету можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступником.

23. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури (ад'юнктури) приймальна комісія ухвалює рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною правилами прийому до Університету.

Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури (ад'юнктури) затверджується наказом ректора Університету, який оприлюднюється в установленому порядку.

24. Рішення щодо закріплення аспіранта (ад'юнкта) за конкретною кафедрою або іншим структурним підрозділом Університету приймається виходячи з співбесіди зі здобувачем наукового ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук за погодженням з директором відповідного інституту (начальником факультету) та з проректором з наукової роботи виходячи з обраної тематики дисертаційної роботи аспіранта (ад'юнкта), а також та/або вже наявних наукових зв'язків між здобувачами та науковими керівниками, проведеною профорієнтаційною роботою структурних підрозділів Університету.

25. Аспіранту (ад'юнкту) одночасно з його зарахуванням відповідним наказом ректора Університету призначається науковий керівник з наукових або науково-педагогічних працівників (в тому числі, як виняток, працюючих в Університеті за сумісництвом) з науковим ступенем.

Науковий керівник аспіранта (ад'юнкта) здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта (ад'юнкта), контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта (ад'юнкта) і відповідає перед Вченою радою Університету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультування), як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертацією, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

Потенційний науковий керівник, який має ступінь доктора філософії (кандидата наук), набуває права керування аспірантом (ад'юнктом) за умови виконання семи видів чи результатів наукової, науково-педагогічної, педагогічної чи іншої професійної діяльності за відповідною спеціальністю,

переліченими у пункті 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187.

Перелік потенційних наукових керівників (консультантів) формується (оновлюється) щорічно виходячи з проблематики здійснюваних ними наукових досліджень з відповідним врахуванням зазначених в даному пункті положень за інформацією, що надається інститутами (факультетом) в термін який установлений в Розпорядженні про формування списків наукових керівників.

Загальний перелік потенційних наукових керівників (консультантів) затверджується Вченою радою Університету.

Після завершення виконання дисертаційної роботи науковий керівник, або консультант готує свій відзив, в якому характеризує якість роботи, зазначає її позитивні сторони, особливу увагу звертає на недоліки, мотивуючи можливість або недоцільність подання дисертаційної роботи на попередній розгляд на засіданні кафедри (міжкафедрального семінару).

На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта (ад'юнкта) науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження. Вчена рада Університету з урахуванням потреб аспіранта (ад'юнкта) та ефективності роботи наукового керівника з підготовки докторів філософії може відвести більшу кількість годин навчального навантаження керівникові з оплатою понаднормових годин за рахунок коштів спеціального фонду Університету.

Рішенням Вченої ради Університету може бути призначено два наукові керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

26. Заміна наукового керівника (консультанта) проводиться в таких випадках:

за заявою аспіранта (ад'юнкта), в якій зазначаються мотиви такої заміни; неможливість науковим керівником (консультантом) виконувати свої обов'язки (смерть, тяжка хвороба, тривале відрядження (більше 6-ти місяців), звільнення з основного місця роботи в Університеті та інші причини (з обґрунтуванням)).

Заміна наукового керівника (консультанта) здійснюється за рішенням Вченої ради Університету і вводиться в дію наказом ректора.

Для розгляду питання щодо заміни наукового керівника (консультанта) аспірант (ад'юнкт) або докторант пише заяву на ім'я ректора з зазначенням причини такої заміни. Заява розглядається на засіданнях відповідних кафедр та Вченої ради інституту (факультету). Заява аспіранта (ад'юнкта), докторанта і витяги із цих засідань подаються на засідання Вченої ради Університету.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі (ад'юнктурі)

27. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі (ад'юнктурі) здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджується Вченою радою Університету для кожної спеціальності. Протягом строку навчання в аспірантурі (ад'юнктурі) аспірант (ад'юнкт) зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні-для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення та захистити дисертацію.

28. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури формується з освітньої та наукової складових. Навчальний план аспірантури (ад'юнктури) з кожної спеціальності містить інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30–60 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС), послідовність їхнього вивчення, форми проведення навчальних занять та їхній обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури (ад'юнктури) є основою для формування аспірантом (ад'юнктом) індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються Вченою радою Університету протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

Індивідуальний навчальний план аспіранта повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менше 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником та керівником відповідного інституту (факультету) чи підрозділу. Вибір дисциплін вільного вибору регламентується спеціальним Положенням Університету «про порядок забезпечення вільного вибору здобувачами вищої освіти».

Засвоєння аспірантами (ад'юнктами) навчальних дисциплін може відбуватися на базі університету, до якого зарахований аспірант (ад'юнкт), а також у межах реалізації права на академічну мобільність – на базі інших вищих навчальних закладів (наукових установ).

Аспірант (ад'юнкт) має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням зі своїм науковим керівником у порядку, який затверджується Вченою радою Університету.

Усі аспіранти (ад'юнкти) незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта (ад'юнкта) та освітньо-науковою програмою аспірантури (ад'юнктури) Університету.

29. Освітньо-наукова програма аспірантури (ад'юнктури) Університету має містити не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей згідно з Національною рамкою кваліфікації:

здобуття глибинних знань із спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку (в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти);

оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти);

набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, під час організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності (в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти);

здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іноземних наукових текстів з відповідної спеціальності (в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти).

Аспірант (ад'юнкт), який підтвердив рівень своїх знань іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System або сертифікатом Cambridge English Language

Assessment на рівні СІ Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури (ад'юнктури), як таких, що виконані у повному обсязі;

на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

30. Вчена рада Університету має право ухвалити рішення про визнання набутих аспірантом (ад'юнктом) в інших вищих навчальних закладах (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури (ад'юнктури).

31. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта (ад'юнкта) і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури (ад'юнктури).

32. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється (проводиться) постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Стан готовності дисертації аспіранта (ад'юнкта) до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом (ад'юнктом) його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

Якщо в Університеті не функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності, вчена рада Університету може утворити разову спеціалізовану вчену раду з відповідної спеціальності та подати до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти документи для її акредитації або звернутися з клопотанням про прийняття дисертації до захисту

до іншого закладу вищої освіти (наукової установи), де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.

33. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним (регіональним) замовленням здійснюється виключно в аспірантурі (ад'юнктурі) Університету за очною (денною) формою навчання.

34. Кількість аспірантів, підготовка яких здійснюється поза державним (регіональним) замовленням, та вартість такої підготовки визначаються Вченою радою Університету з урахуванням ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії Університету, за якою він проводить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, та можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва та задоволення освітніх потреб аспірантів (ад'юнктів) за відповідною спеціальністю.

Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою

33. Особи, які професійно здійснюють наукову або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою (ад'юнктурою) в Університеті без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

Такі особи прикріплюються строком до п'яти років за спеціальністю, на яку Університетом отримано ліцензію на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою (ад'юнктурою) передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури (ад'юнктури) Університету згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи прикріпленої особи та публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Правила та процедури прикріплення до Університету визначаються Вченою радою Університету. Можуть бути прикріплені до Університету на навчання поза аспірантурою (ад'юнктурою) особи, які:

є фахівцями у своїй сфері знань;

мають наукові здобутки з теми дисертації (тобто виконання дисертації не менше ніж на 50 %);

володіють іноземною мовою (англійської, німецької або французької) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти);

є авторами (співавторами) монографій, методичних розробок, навчальних посібників і підручників;

є авторами (співавторами) однієї опублікованої праці з обраної тематики в Scopus або Web of Science;

є авторами й співавторами публікацій у фахових виданнях;

беруть участь і мають публікації не менш 5-и у матеріалах науково-практичних конференцій, круглих столів, семінарів та інших науково-комунікативних заходів;

постійно працюють над своїм підвищення кваліфікації і комунікаційних навичок (що засвідчено у відповідному документі).

34. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, які прикріплені до Університету для реалізації свого права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою (ад'юнктурою), а також їхнє наукове керівництво здійснюється за кошти Університету.

Особи, прикріплені до Університету з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою (ад'юнктурою), мають всі права і обов'язки передбачені для осіб-здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Університеті в аспірантурі (ад'юнктурі) заочною (денною) або заочною формами навчання.

35. У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в Університеті та має право:

продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою (ад'юнктурою) у закладі вищої освіти (науковій установі), до якого особа зарахована на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за умови прийняття відповідного рішення таким закладом вищої освіти (науковою установою));

вступити до аспірантури (ад'юнктури) Університету для здобуття відповідного ступеня заочною (денною) або заочною формою навчання і зарахування їй відповідних кредитів СКТС, здобутих поза аспірантурою.

Підготовка здобувачів ступеня доктора наук у докторантурі

36.3 метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їхніх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для

здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури Університету за очною (денною) формою навчання.

37. Протягом строку перебування в докторантурі докторант повинен подати до постійно діючої спеціалізованої вченої ради результати своїх наукових досягнень у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується Міністерством освіти і науки України.

Здобувач ступеня доктора наук у дисертації (монографії, сукупності наукових робіт) повинен представити узагальнення самостійних досліджень актуальної наукової проблеми (групи проблем) у межах однієї або кількох галузей знань, результати яких забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення.

Перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук.

38. Докторантура з відповідної спеціальності відкривається за рішенням Вченої ради Університету, що затверджується наказом ректора Університету, за умови наявності трьох штатних працівників – докторів наук, які мають наукову кваліфікацію, що відповідає цій спеціальності, та ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з відповідної спеціальності.

Кваліфікація особи, що відповідає спеціальності, з якої відкрито докторантуру, визначається за такими критеріями:

наявність у особи документа про присудження ступеня доктора наук з відповідної галузі знань (науки) та/або спеціальності або присвоєння вченого звання професора за відповідною кафедрою (спеціальністю);

наявність за останні п'ять років не менше п'яти наукових публікацій, до яких зараховуються:

не менше однієї статті у періодичному виданні, включеному до науково-метричних баз даних Scopus або Web of Science Core Collection;

статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України;

монографії або їх розділи;

не більше двох патентів на винахід.

участь у:

підготовці наукових кадрів, що підтверджується видачею здобувачеві документа про присудження відповідного наукового ступеня;

міжнародних наукових проектах або залучення до міжнародної експертизи;

атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена спеціалізованої вченої ради, або члена експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій.

Наявність підстав для відкриття докторантури перевіряється державним замовником під час проведення конкурсу на розміщення державного замовлення.

39. Прийом до докторантури або надання творчої відпустки здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною спеціальністю відповідно до встановлених вимог.

До докторантури приймаються особи, які мають ступінь доктора філософії (кандидата наук), наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності (зокрема, публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих у наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

40. Для вступу до докторантури вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає на кафедру чи до іншого структурного підрозділу Університету розгорнуту пропозицію, у якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Протягом місяця з дня надходження документів від усіх вступників відповідний структурний підрозділ заслуховує їхні наукові доповіді, за допомогою голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд Вченої ради університету.

Перелік та строк подання документів, необхідних для вступу до докторантури, визначається у правилах прийому до Університету.

Перелік повинен містити:

письмову характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним науково-педагогічним або науковим працівником Університету державної фіскальної служби України, із згодою бути науковим консультантом у разі його вступу до докторантури;

копію диплома доктора філософії або кандидата наук.

Особа, яка подає для вступу до докторантури диплом, що виданий іноземним закладом вищої освіти, допускається до вступу нарівні з іншими

вступниками. У разі позитивного рішення Вченої ради Університету щодо зарахування такого вступника в докторантуру Вчена рада університету одночасно приймає рішення про визнання його диплома. У разі відмови Вчена рада Університету надає вступнику обґрунтоване пояснення причин такої відмови.

Додатковий перелік документів для вступу в докторантуру визначається у правилах прийому до Університету.

41. Вчена рада Університету в місячний строк розглядає висновки кафедри, іншого структурного підрозділу Університету щодо кожного вступника та ухвалює рішення про його зарахування до докторантури, відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника призначає докторанту наукового консультанта зі штатних науково-педагогічних або наукових працівників Університету із ступенем доктора наук з відповідної спеціальності. Рішення Вченої ради затверджується і оформляється наказом ректора Університету.

42. На здійснення наукового консультування відводиться щороку 50 академічних годин навантаження на одного докторанта. Науковий консультант може здійснювати підготовку лише одного докторанта.

43. Державне (регіональне) замовлення на підготовку здобувача вищої освіти ступеня доктора наук в докторантурі за спеціальностями розподіляється на конкурсній основі між Університетом, іншими закладами вищої освіти та науковими установами, у яких діють спеціалізовані вчені ради з відповідних спеціальностей.

Інформація про розподіл державного (регіонального) замовлення оприлюднюється на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайтах закладів вищої освіти (наукових установ), що отримали державне (регіональне) замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук.

44. Атестація докторанта здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності, яка функціонує в Університеті. Якщо в Університеті не функціонує спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності, атестацію докторанта може здійснювати постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності іншого вищого навчального закладу (наукової установи) за клопотанням Університету, або за заявою докторанта.

Підготовка здобувачів ступеня доктора наук шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту

45. Здобувач ступеня доктора наук, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у вигляді дисертації (монографії, наукової доповіді за сукупністю статей), повинен:

мати ступінь доктора філософії (кандидата наук);

представити наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;

мати опубліковані праці за темою наукових досягнень у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях.

46. Атестація здобувача ступеня доктора наук, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту, здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності, яка функціонує у закладі вищої освіти (науковій установі).

Звітування аспірантів (ад'юнктів), здобувачів поза аспірантурою та докторантів про результати виконання індивідуального плану навчальної і наукової роботи

47. Звітування (проміжне, підсумкове (річне)) про виконання індивідуального плану наукової роботи аспірантів (ад'юнктів), здобувачів (в розумінні п. 35 даного Положення) та докторантів за відповідний період відбувається систематично на засіданнях кафедр або в інших структурних підрозділах, вчених радах відповідних інститутів (факультету) з представленням результатів (звітів) виконання індивідуального плану навчальної і наукової роботи. Кафедра та вчена рада відповідного інституту (факультету) вивчає представлені аспірантом (ад'юнктом), здобувачем поза аспірантурою (та докторантом, який проходить звітування один раз в рік) матеріали, порівнює отримані досягнення із запланованими і приймає рішення щодо стану виконання індивідуального плану наукової роботи.

Звітні документи подаються у відділ докторантури, аспірантури (ад'юнктури) після засідання **Вченої ради ННІ (факультету) в триденний термін.**

За результатами річного (підсумкового) звітування на підставі рішення засідання кафедри або іншого структурного підрозділу Університету, вченої ради відповідного інституту (факультету) щодо стану виконання індивідуального плану наукової роботи та з урахуванням результатів

проходження всіх форм поточного та підсумкового контролю, що ним передбачені та освітньо-науковою програмою аспірантури (ад'юнктури) Університету, за наказом ректора Університету аспірант (ад'юнкт), здобувач та докторант переводиться на наступний рік навчання (підготовки) або відраховується.

Відрахування, переривання, поновлення і переведення аспірантів (ад'юнктів), здобувачів та докторантів

48. Підставами для відрахування аспірантів (ад'юнктів), здобувачів та докторантів є:

- 1) завершення навчання за відповідною освітньо-науковою і науковою програмами;
- 2) власне бажання, за станом здоров'я (у разі представлення відповідних медичних довідок);
- 3) переведення до іншого навчального закладу або наукової установи;
- 4) невиконання навчального плану (для докторів філософії);
- 5) невиконання індивідуального плану наукової роботи;
- 6) порушення принципів академічної доброчесності;
- 7) порушення умов договору (контракту), укладеного між Університетом та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;
- 8) інші випадки, передбачені законом.

Відрахування аспірантів за п.2 (для аспірантів, які навчаються за кошти державного бюджету), пп.3,4,5,6,7,8. здійснюється згідно з рішенням Вченої ради Університету.

Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством (за рекомендацією наукового керівника), може бути підставою для ухвалення Вченою радою Університету рішення про відрахування аспіранта або докторанта.

Відрахування аспірантів заочної форми навчання (контрактної) за власним бажанням здійснюється з дати подання заяви в десятиденний термін згідно наказу ректора Університету.

49. Аспіранти (ад'юнкти), здобувачі та докторанти мають право переривати навчання (з наданням академічної відпустки) у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання індивідуального плану роботи:

- стан здоров'я;

перебування у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, доглядом за дитиною до досягнення нею трирічного віку, а у разі коли дитина хворіє та потребує домашнього догляду – до досягнення дитиною шестирічного віку;

призивом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї;

сімейні обставини;

навчання чи стажування в освітніх і наукових установах (в тому числі іноземних держав);

інші поважні причини відповідно до законодавства.

50. Загальний термін переривання у навчанні у зв'язку з хворобою не може перевищувати один рік.

51. Аспіранти (ад'юнкти), здобувачі та докторанти, які реалізують право на академічну мобільність, протягом навчання, стажування чи здійснення наукової діяльності в іншому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами гарантується збереження місця навчання та виплати стипендії відповідно до положення про порядок реалізації права на академічну мобільність. Такі особи не відраховуються з Університету.

52. Аспірантам (ад'юнктам) та докторантам, призваним на військову службу у зв'язку з оголошенням мобілізації, гарантується збереження місця навчання та стипендія.

53. Для оформлення академічної відпустки аспірант (ад'юнкт), здобувач або докторант подає на ім'я ректора заяву, погоджену з науковим керівником (консультантом). До заяви повинні додаватися документи, які підтверджують обґрунтованість причини переривання (офіційне запрошення на стажування, підтвердження отримання гранту, лікарняні листи, довідка ЛКК, свідоцтво про народження дитини і т.д.).

54. Переривання та продовження навчання в аспірантурі (ад'юнктурі) або перебування в докторантурі оформляється відповідним наказом. Період перебування не включається до терміну навчання в аспірантурі (ад'юнктурі) або перебування в докторантурі. Стипендія на період переривання навчання не сплачується.

55. У випадку, якщо аспірант (ад'юнкт), здобувач або докторант після закінчення терміну академічної відпустки не поновив свій статус, тобто не зареєструвався у відділі аспірантури (ад'юнктури) та докторантури протягом десяти днів, то він/вона підлягає відрахуванню з останнього дня переривання

навчання в аспірантурі (ад'юнктурі) або перебування в докторантурі, зазначеного у наказі.

Прикінцеві положення

56. Порядок вводиться в дію з дня його затвердження наказом ректора.

57. Всі зміни та доповнення до Порядку розглядаються та приймаються на засіданні Вченої ради Університету.

58. Визнати Положення про наукового керівника (консультанта) здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук Університету державної фіскальної служби України, затвердженого Вченою радою Університету від 25.04.2019 № 4 таким, яке втратило чинність.

Завідувач відділу докторантури,
аспірантури (ад'юнктури)

Ганна ЛЯШЕНКО